

نوروز در گذر تاریخ: از آیین باستانی تا جشن ملی جهانی

۲ فروردین ۱۴۰۵ ساعت ۱۵:۲۲

نوروز، جشنی کهن با قدمتی بیش از سه هزار سال، نه تنها نمادی از آغاز بهار و تجدید حیات طبیعت است، بلکه گنجینه‌ای از آداب و رسوم، باورها و ارزش‌های فرهنگی است که در طول تاریخ پر فراز و نشیب ایران و منطقه، حفظ و گرامی داشته شده است.

نوروز، جشنی کهن با قدمتی بیش از سه هزار سال، نه تنها نمادی از آغاز بهار و تجدید حیات طبیعت است، بلکه گنجینه‌ای از آداب و رسوم، باورها و ارزش‌های فرهنگی است که در طول تاریخ پر فراز و نشیب ایران و منطقه، حفظ و گرامی داشته شده است. این جشن باستانی، از دوران باستان تا به امروز، نه تنها در ایران، بلکه در گستره‌ای وسیع از خاورمیانه، آسیای مرکزی، قفقاز و بالکان، با شور و شوق فراوان برگزار می‌شود و به عنوان میراثی مشترک، پیوندهای فرهنگی و اجتماعی را مستحکم‌تر می‌سازد.

ریشه‌های باستانی نوروز: پیوند با آیین‌های زرتشتی و اسطوره‌های کهن

ریشه‌های نوروز به دوران باستان و آیین‌های زرتشتی بازمی‌گردد. در اوستا، کتاب مقدس زرتشتیان، اشاراتی به جشن بهاری و تجدید حیات طبیعت دیده می‌شود. نوروز به عنوان جشنی برای بزرگداشت اعتدال بهاری و پیروزی روشنایی بر تاریکی، در میان پیروان این آیین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده است.

در اسطوره‌های ایرانی نیز، نوروز با داستان جمشید، پادشاه افسانه‌ای ایران باستان، پیوند خورده است. بر اساس روایات، جمشید با ایجاد نظم و اعتدال در جهان، موفق به شکست دادن زمستان سخت و برقراری بهار شد. به همین دلیل، نوروز به عنوان نمادی از پیروزی نیکی بر بدی و عدالت بر ظلم نیز شناخته می‌شود.

نوروز در دوران هخامنشیان و ساسانیان: جشنی باشکوه در دربار پادشاهی

در دوران هخامنشیان (۵۵۰ تا ۳۳۰ پیش از میلاد)، نوروز به عنوان جشنی مهم در دربار پادشاهی برگزار می‌شد. تخت جمشید، پایتخت باشکوه هخامنشیان، در این ایام شاهد برگزاری مراسم باشکوهی بود که در آن، نمایندگان اقوام مختلف به دربار می‌آمدند و هدایایی را به پادشاه تقدیم می‌کردند.

در دوره ساسانیان (۲۲۴ تا ۶۵۱ میلادی)، نوروز اهمیت بیشتری یافت و به عنوان مهم‌ترین جشن ملی شناخته می‌شد. در این دوران، پادشاه ساسانی در روز نوروز به تخت می‌نشست و به سخنان موبدان و بزرگان گوش می‌داد. همچنین، مراسم ویژه‌ای مانند روشن کردن آتش، توزیع هدایا و برگزاری مسابقات ورزشی در این ایام برگزار می‌شد.

نوروز پس از اسلام: تداوم و تطبیق با فرهنگ اسلامی

پس از ورود اسلام به ایران، نوروز همچنان به عنوان جشنی محبوب و مهم در میان ایرانیان باقی ماند. با گذشت زمان، نوروز با فرهنگ اسلامی تلفیق شد و رنگ و بوی جدیدی به خود گرفت.

در دوران اسلامی، نوروز همچنان به عنوان نمادی از نو شدن طبیعت و امید به آینده گرامی داشته می‌شد. در این ایام، مردم به دید و بازدید یکدیگر می‌رفتند، سفره‌های هفت‌سین را می‌چیدند و به شادی و پایکوبی می‌پرداختند.

نوروز در دوران معاصر: جشنی جهانی و میراث فرهنگی ناملموس

امروزه نوروز در بسیاری از کشورهای خاورمیانه، آسیای مرکزی، قفقاز و بالکان جشن گرفته می‌شود و به عنوان نمادی از نو شدن طبیعت و امید به آینده شناخته می‌شود. در سال ۲۰۰۹، نوروز توسط یونسکو به عنوان میراث فرهنگی ناملموس بشری به ثبت رسید.

نوروز، با تمام فراز و نشیب‌های تاریخی، همچنان به عنوان جشنی زنده و پویا، در قلب و ذهن مردم منطقه جای دارد. این جشن، نه تنها یادآور خاطرات گذشته است، بلکه نویدبخش آینده‌ای روشن و پر امید نیز هست.

آداب و رسوم نوروز، مانند خانه‌تکانی، خرید لباس نو، چیدن سفره هفت‌سین، دید و بازدید، سیزده‌به‌در و غیره، همگی نمادی از تجدید حیات، پاکیزگی، شادی و امید به آینده هستند. این آداب و رسوم، به عنوان بخشی از هویت فرهنگی مردم منطقه، از نسلی به نسل دیگر منتقل شده و همچنان گرامی داشته می‌شوند.

نوروز، جشنی کهن که در طول تاریخ، فراز و نشیب‌های بسیاری را پشت سر گذاشته است، همچنان به عنوان نمادی از امید، شادی و تجدید حیات، در قلب مردم منطقه جای دارد و به عنوان میراثی مشترک، پیوندهای فرهنگی و اجتماعی را مستحکم‌تر می‌سازد.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/5033/> جهانی- ملی- جشن- باستانی- آیین- تاریخ- گذر- نوروز/5033